

ZMIANY W PRAWIE I PODATKACH / AKTUALNOŚCI

System kaucyjny po nowemu

W dniu 12 kwietnia 2023 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano projekt Ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach, zwany również projektem ustawy o systemie kaucyjnym. Wraz z projektem ustawy opublikowano projekt Rozporządzenia w sprawie opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań oraz projekt Rozporządzenia w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym.

Ustawa stanowi częściową transpozycję do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko zwanej Dyrektywą SUP.

Główne zmiany, jakie przewidziano w projekcie Ustawy:

- Systemem kaucyjnym mają być objęte następujące **opakowania**:
 - butelki z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku o pojemności do 3 l, w tym ich zakrętki i wieczka wykonane z tworzyw sztucznych z wyłączeniem: szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych,
 - puszki metalowe o pojemności do 1 l,
 - butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l;
- Na wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje oraz wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje zostanie nałożony **obowiązek umieszczania na opakowaniach oznakowania wskazującego na objęcie opakowania systemem kaucyjnym oraz określające wysokość kaucji**. Wzór oznakowania określa jeden z załączników do przepisów ustawy.
- Na przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni handlowej **nie większej niż 200 m²**, w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, **zostanie nałożony obowiązek uczestnictwa w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania kaucji**. Wspomniany podmiot **może również uczestniczyć w systemie kaucyjnym w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych**.

- Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni handlowej powyżej 200 m², w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, **jest obowiązany uczestniczyć w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych.**
- Na przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2000 m² zostaje nałożony **obowiązek prowadzenia na własny koszt**, z wyłączeniem opakowań objętych systemem kaucyjnym, **selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ofercie handlowej tej jednostki, według rodzajów opakowań, z których powstały odpady;**
- **Zwrot opakowania objętego systemem kaucyjnym**, a tym samym **odbiór wpłaconej kaucji nie będzie wymagał okazania dokumentu potwierdzającego sprzedaż opakowania**, przykładowo paragonu, czy faktury VAT. Weryfikacji podlegać ma jedynie, **czy opakowanie wielokrotnego użytku podlegało pod system kaucyjny;**
- **Do podstawy opodatkowania podatkiem VAT nie będzie wliczała się wartość opakowania wielokrotnego użytku**, jeżeli podatnik dokonał dostawy towaru w tym opakowaniu.
- Jeżeli nabywca opakowania wielokrotnego użytku nie zwróci tego opakowania lub odpadu opakowaniowego, **wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje będzie mógł podwyższyć podstawę opodatkowania o wartość tego opakowania.** Wartość podstawy opodatkowania ma być ustalana na ostatni dzień roku kalendarzowego poprzez określenie różnicy między liczbą wprowadzonych a liczbą zwróconych w danym roku kalendarzowym opakowań wielokrotnego użytku.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

Rozporządzenie w sprawie opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań

W załączniku do Rozporządzenia w sprawie opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań określono szczegółowe stawki opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań. **Znajdą one zastosowanie względem przedsiębiorców, którzy nie osiągną określonych poziomów selektywnego zbierania odpowiednio odpadów opakowaniowych oraz opakowań w ramach systemu kaucyjnego, ale także w przypadku nieprzystąpienia do systemu kaucyjnego.**

Stawka może wynieść od 30 gr za 1 kg (w przypadku opakowań ze szkła lub drewna) do 12,50 zł za 1 kg (w przypadku butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku o pojemności do 3 l, w tym ich zakrętek i wieczek wykonanych z tworzyw sztucznych z wyłączeniem: szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych, puszek metalowych do pojemności 1 l, czy butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l).

Wysokość kaucji

W świetle przepisów Rozporządzenia w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym, **kaucja dla butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku o pojemności do 3 l, puszek metalowych o pojemności do 1 l oraz butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l ma wynieść 50 gr.** Rozwiązanie to ma na celu ujednoczenie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań dla wszystkich uczestników systemu kaucyjnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenie w sprawie opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań oraz Rozporządzenie w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań miałyby obowiązywać od 1 stycznia 2025 r.

Ograniczenia we wprowadzaniu do obrotu produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych

W dniu 24 maja 2023 r. weszła w życie Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa wdraża do polskiego porządku krajowego przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, tzw. dyrektywy plastikowej (ang. single-use plastics). Celem Dyrektywy jest m.in. ograniczenie wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, w szczególności na środowisko wodne i zdrowie człowieka poprzez zmniejszenie ilości tych produktów w środowisku naturalnym.

Najważniejsze zmiany obejmują:

- **nałożenie** na przedsiębiorców prowadzących jednostki handlu detalicznego, jednostki handlu hurtowego lub jednostki gastronomiczne, w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w postaci opakowań na napoje lub żywność, a także pakujących i oferujących za pomocą urządzeń vendingowych napoje lub żywność w opakowaniach, **obowiązku pobrania opłaty za oferowanie nabywcom produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** (przykładowo plastikowych kubków na napoje, w tym pokrywek i wieczek, pojemników na żywność). Opłata będzie pobierana od 1 stycznia 2024 r. Przedsiębiorcy zobowiązani są do wnoszenia opłaty na odrębny rachunek bankowy prowadzony przez marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce pobrania opłaty.

Niewykonanie ww. obowiązków może skutkować nałożeniem na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości od 500 zł do 20 tys. zł. Kontrolą pobierania od użytkowników końcowych opłat ma zająć się Inspekcja Handlowa;

- **obowiązek zapewnienia** przez przedsiębiorców prowadzących jednostki handlu detalicznego, jednostki handlu hurtowego lub jednostki gastronomiczne, w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w postaci opakowań na napoje lub żywność **dostępności opakowań na żywność lub napoje wykonanych z surowców alternatywnych**, w tym ulegających biodegradacji lub opakowań wielokrotnego użytku. Obowiązek ten wchodzi w życie 1 lipca 2024 r.;
- **zakaz wprowadzania na rynek produktów wykonanych z tworzyw sztucznych oksydegradowalnych**, np. słomek, mieszadełek, sztućców oraz pojemników i kubków na napoje wykonane z polistyrenu ekspandowanego. Produkty wprowadzone do obrotu przed dniem 24 maja 2023 r. mogą być obecnie sprzedawane albo przekazywane nieodpłatnie nabywcom na terytorium kraju lub wykorzystywane na użytek własny do wyczerpania zapasów tych produktów i wyrobów;
- **wymóg oznakowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** – przykładowo kubków na napoje - widocznym, czytelnym i nieusuwalnym **oznakowaniem** umieszczonym na opakowaniu produktu lub samym produkcie, **informującym o niewłaściwych metodach gospodarowania odpadami dotyczącymi tego produktu oraz obecności tworzyw sztucznych w tym produkcie i szkodliwym wpływie produktu na środowisko naturalne**,
- **obowiązek prowadzenia przez przedsiębiorców** prowadzących jednostki handlu detalicznego, jednostki handlu hurtowego lub jednostki gastronomiczne, w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w postaci opakowań na napoje lub żywność, a także pakujących i oferujących za pomocą urządzeń vendingowych napoje lub żywność w opakowaniach **ewidencji nabytych i wydanych użytkownikom końcowym w danym roku kalendarzowym opakowań**,
- **wymóg zapewnienia przez przedsiębiorców** wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje będących butelkami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 l, **aby opakowania te, włącznie z zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, zawierały udział wagowy wynoszący co najmniej:**
 - **25% tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu, jeżeli głównym składnikiem tych opakowań jest politereftalan etylenu** - od 2025 r.,
 - **30% tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu** - od 2030 r.

Udział wagowy tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w opakowaniach na napoje będących butelkami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do trzech litrów w danym roku kalendarzowym stanowi wyrażona w procentach wartość ilorazu masy tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu wykorzystanych w tym roku kalendarzowym do wytworzenia opakowań na napoje będących butelkami jednorazowego użytku o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, oraz masy wprowadzonych do obrotu w tym roku kalendarzowym takich opakowań, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych;

- **obowiązek stosowania od 1 lipca 2024 r. zakrętek i wieczek wykonanych z tworzyw sztucznych do pojemników na napoje o pojemności do 3 l** (wykonanych z tworzyw sztucznych) **przymocowanych do tych pojemników podczas całego etapu zamierzonego użytkowania napoju**. Wprowadzanie do obrotu produktów niespełniających powyższych wymagań zagrożone jest karą pieniężną w wysokości od 10 tys. zł do 500 tys. zł. Organem kontrolnym będzie w tym przypadku wojewódzki inspektor ochrony środowiska;
- **wymóg zapewnienia poziomu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych – w odniesieniu do butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 l** wynoszącego:
 - 77 % - od 2025 r.
 - 90 % - od 2029 r.
- **na przedsiębiorców** wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje będących butelkami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 l **zostaje nałożony obowiązek prowadzenia ewidencji** (w formie papierowej lub elektronicznej) **obejmującej informacje o:**
 - **masie butelek, w których wprowadził do obrotu napoje w danym roku kalendarzowym,**
 - **udziale wagowym tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w tych butelkach**

z podziałem na butelki, których głównym składnikiem jest politereftalan etylenu, oraz pozostałe butelki. Zaniechanie prowadzenia ewidencji lub prowadzenie jej w sposób niewłaściwy może skutkować oszacowaniem powyższych wartości przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub marszałka województwa i zobowiązaniem przedsiębiorcy do uiszczenia opłaty produktowej;

- **wprowadzenie obowiązku finansowania kosztów związanych z zagospodarowaniem odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju, które zostały wprowadzone do obrotu, w tym kosztów kampanii edukacyjnych,** przykładowo w odniesieniu do: pojemników na żywność, pojemników na napoje o pojemności do 3 l, kubków na napoje, czy lekkich toreb na zakupy z tworzyw sztucznych;
- **rozszerzenie kręgu podmiotów zobowiązanych do rejestracji w Bazie danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami** m.in. o: przedsiębiorców prowadzących jednostkę handlu detalicznego, hurtowego lub jednostkę gastronomiczną, w której żywność i napoje są pakowane w opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych lub oferowane są te opakowania, pakujących i oferujących za pomocą urządzeń vendingowych napoje lub żywność w opakowaniach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, czy wprowadzających do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Dla części przedsiębiorców termin złożenia wniosku o wpis upłynął 24 maja 2023 r. Istnieje jednak grupa zobowiązana do złożenia wspomnianego wniosku do 24 sierpnia 2023 r.

Zmiany w treści świadectwa pracy

W dniu 11 maja 2023 roku Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przedstawiło wytyczne dotyczące nowego wzoru świadectwa pracy. Konieczność uaktualnienia dotychczasowego wzoru podyktowana została nowelizacją ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, a w szczególności regulacjami dotyczącymi zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej, urlopu opiekuńczego oraz okazjonalnej pracy zdalnej.

Zwolnienie od pracy z powodu działania siły wyższej przysługuje pracownikowi w wymiarze 2 dni albo 16 godzin w ciągu roku kalendarzowego, z zachowaniem prawa do 50% wynagrodzenia. Skorzystanie z tego zwolnienia podyktowane zostało pilnymi sprawami rodzinnymi, spowodowanymi chorobą lub wypadkiem.

Prawo do urlopu opiekuńczego, jako kolejne novum w kodeksie pracy, przewidziane zostało w celu zapewnienia osobistej opieki bądź wsparcia osobie będącej członkiem rodziny lub zamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym. Urlop ten wynosi 5 dni roboczych, przy czym może zostać udzielony jednorazowo lub z podziałem na części.

Ostatni nowy zapis w treści świadectwa pracy dotyczy **okazjonalnej pracy zdalnej**. Aby z niej skorzystać, pracownik obowiązany jest złożyć odpowiedni wniosek. Bez względu na liczbę pracodawców w ciągu roku, limit okazjonalnej pracy zdalnej wynosi 24 dni. Co warto podkreślić, niewykorzystany urlop nie zostanie przeniesiony na kolejny rok.

Na pracodawcę nałożony natomiast został obowiązek uwzględnienia wszystkich powyższych zapisów. Dopiero włączenie ich do świadectwa pracy będzie odzwierciedlać pełną historię zatrudnienia. Nowy wzór świadectwa pracy zacznie obowiązywać od 23 maja 2023 r.

Estoński CIT a odroczone wypłacone odsetki

W interpretacji indywidualnej z dnia 9 maja 2023 r. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, iż w momencie kapitalizacji odsetek powstaje ukryty zysk; od którego trzeba zapłacić estoński ryczałt.

Z wnioskiem o indywidualną wykładnię przepisów podatkowych wystąpiła spółka z o.o., która od stycznia 2022 r. opodatkowana jest ryczałtem od dochodów spółek kapitałowych. W 2026 r. spółka miała zamiar zrezygnować z takiej formy opodatkowania i z powrotem przejść na CIT. Co istotne, dla przedmiotowej sprawy wspólnicy spółki udzielili jej trzech pożyczek na zasadach rynkowych na okres 8 lat. Umowa jednej z nich zakładała, iż odsetki od pożyczki będą kapitalizowane co roku i wypłacone razem ze spłatą kapitału w 2026 r. Powstało pytanie czy wypłacone odsetki po rezygnacji z estońskiego CIT nie będą ukrytym zyskiem, od którego spółka musiałaby zapłacić ryczałt.

Organ podatkowy stwierdził, iż wątpliwości spółki są uzasadnione, wyjaśniając, że art. 28m ust. 3 pkt 1 ustawy o CIT stanowi, iż ukrytym zyskiem są m.in. odsetki wypłacane przez spółkę wspólnikom, którzy udzielili jej pożyczki. W związku z powyższym, spółka będzie musiała zapłacić ryczałt, gdy w latach 2022-2025 będzie dokonywać kapitalizacji odsetek, bowiem na gruncie ww. ustawy dochód z tytułu ukrytych zysków powstaje w momencie wypłaty, wydatku lub wykonania świadczenia, a kapitalizację odsetek od pożyczki należy uznać za dokonanie wydatku.

W uzasadnieniu organ wyjaśnił również, że przyjmuje się, iż kapitalizacja odsetek jest traktowana na równi z zapłatą z uwagi na fakt, iż zmniejsza kwotę odsetek do zapłaty po stronie pożyczkobiorcy i tworzy korzyść ekonomiczną po stronie pożyczkodawcy, który od dnia kapitalizacji nalicza kolejne odsetki od zwiększonej kwoty udostępnionego kapitału.

Interpretacja indywidualna dyrektora KIS z 9 maja 2023 r., sygn. 0111-KDIB1-2.4010.80.2023.1.AK

Ulga na robotyzację przysługuje także w przypadku urządzeń peryferyjnych

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z dnia 28 kwietnia 2023 r. stwierdził, że wydatki na urządzenie peryferyjne, służące do zabezpieczenia miejsca pracy, w którym dochodzi do kontaktu człowieka z maszyną, mogą zostać rozliczone w ramach ulgi na robotyzację.

Z wnioskiem o interpretację przepisów zwróciła się spółka komandytowo-akcyjna, której głównym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów sztucznych dla budownictwa, takich jak okna i drzwi.

W ramach rozwoju przedsiębiorstwa, spółka zakupiła zautomatyzowaną linię produkcyjną, na którą to składało się wiele maszyn mających usprawnić i przyspieszyć produkcję. Spółka chciała uzyskać odpowiedź na pytanie, czy maszyna stanowi robotę przemysłową w rozumieniu art. 38eb ustawy o CIT, a w związku z tym, czy możliwym będzie jego rozliczenie w ramach tzw. „ulgi na robotyzację”. W swoim wniosku zawarła również pytanie, czy urządzenia peryferyjne, z których korzysta spółka, takie jak bariery, ogrodzenia zabezpieczające, stoły transportujące itp., również będą korzystały z rzeczony ulgi.

Dyrektor KIS wydał pozytywną dla spółki interpretację w obu kwestiach. W uzasadnieniu stwierdził, iż „Zgodnie z art. 38eb ust. 1 Ustawy o CIT, podatnik uzyskujący przychody inne niż przychody z zysków kapitałowych może odliczyć od podstawy opodatkowania, ustalonej zgodnie z art. 18, kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych.” Zwrócił również uwagę, iż wprowadzona ulga na robotyzację miała za zadanie zachęcić polskich przedsiębiorców do podejmowania działań skierowanych na unowocześnianie procesów produkcyjnych.

Organ uznał również, że urządzenia peryferyjne określone we wniosku, mają na celu zapewnienie ergonomii i zabezpieczenie miejsca pracy, w którym dochodzi do kontaktu człowieka z maszyną, a zatem spełniają one przesłanki art. 38eb ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o CIT i ich zakup będzie można odliczyć w ramach ulgi na robotyzację.

Interpretacja indywidualna dyrektora KIS z 28 kwietnia 2023 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.107.2023.2.MBD

WYROKI SĄDOWE

Refakturowanie niemożliwe w przypadku zwrotu wydatków

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, w wyroku z dnia 16 maja 2023 r., orzekł, że jeśli za sfinansowanie wydatków nie przysługuje żadne świadczenie ze strony tego, kto ten zwrot otrzymuje, to nie można mówić o czynności opodatkowanej VAT.

W analizowanym stanie faktycznym producent zamierzał zwiększyć moce produkcyjne swojego zakładu. Nabył w tym celu 100 % udziałów w innej spółce kapitałowej, a następnie zawarł z rzeczoną spółką umowę o współpracy, na mocy której, miała ona dokonać wszelkich czynności związanych z budową nowej fabryki w specjalnej strefie ekonomicznej. Z uwagi na fakt pojawienia się korzystniejszych rozwiązań, umożliwiających ulepszenie przedsiębiorstwa, producent zdecydował, iż sam będzie realizował przedsięwzięcie i w związku z tym, na mocy odrębnego porozumienia między nim a spółką, zwrócił jej wydatki jakie zdążyła ponieść w związku z realizacją pierwotnego planu producenta.

Spółka była przekonana, że zwrot wydatków jakie poniosła, nie jest opodatkowany VAT i w związku z tym wystawiła na rzecz Producenta notę obciążeniową.

Ze stanowiskiem spółki nie zgodził się organ podatkowy. Dyrektor KIS uznał, iż w takiej sytuacji nie można mówić o zwrocie wydatków z uwagi na fakt, iż spółka zależna poniosła wskazane wydatki na swoją rzecz i na swój rachunek. Z uzasadnieniem organ podniósł, iż wydatki nie zostały ujęte na kontach przejściowych w związku z czym nie doszło do zwrotu wydatków, tylko do czynności opodatkowanej - sprzedaży usług, na co powinna być wystawiona faktura. Z uwagi na to, iż wystawiona została nota obciążeniowa, to producentowi nie przysługuje możliwość obniżenia swojego podatku należnego o podatek naliczony wynikający z nabytej usługi.

Ze zdaniem organu podatkowego nie zgodził się producent, który zaskarżył decyzję dyrektora KIS do WSA. Zarówno producent, jak i spółka, argumentowali, iż co prawda nie należy im się prawo do odliczenia podatku VAT, ale na pewno powinni móc zaliczyć zwrot wydatków do kosztów.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu zgodził się ze zdaniem skarżącego. W uzasadnieniu wskazał, iż w zaprezentowanym stanie faktycznym, nie wynika, aby spółka zależna odsprzedawała producentowi jakiegokolwiek usługi, w związku z czym nie można zgodzić się ze zdaniem organu podatkowego, iż zwrot wydatków stanowił odpłatność za odsprzedaż usług. Ponadto, przepis art. 8 ust. 2a ustawy o VAT, tj. przepis o refakturowaniu, nie będzie miał w takiej sytuacji miejsca, ponieważ można go zastosować, gdy podatek działa w swoim imieniu, ale na rzecz osoby trzeciej.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 16 maja 2023 r., sygn. akt I SA/Po 267/23

Incydentalna pożyczka podpada pod PCC, a nie VAT

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 kwietnia 2023 r., sygn. III FSK 1989/21, sąd orzekł, iż pożyczka jest wyłączona spod działania przepisów o VAT, gdy podmiot jej udzielający zarządza jedynie własnym portfelem inwestycyjnym, tak jak czyni to inwestor prywatny. W podobny sposób NSA wypowiedział się m.in. w wyroku z dnia 6 października 2022 r., sygn. II FSK 1136/21.

W październikowym orzeczeniu sąd wskazał, że czynny podatnik VAT udzielający pożyczki, nie dokonuje tej czynności w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, jeżeli udzielanie pożyczek nie widnieje w KRS jako przedmiot wykonywanej działalności (usługi finansowe), jak również, w sytuacji gdy brak jest okoliczności świadczących o tym, że udzielanie pożyczek stanowi część tejże działalności.

Okolicznościami takimi są:

- wydzielenie strukturalne działalności w zakresie usług finansowych od innych przedmiotów działalności,
- zmanifestowanie zewnętrznie prowadzenia działalności w zakresie usług finansowych;
- posiadanie dokumentów typowych dla podmiotów parających się tą działalnością, tj. wzorców umów pożyczkowych, regulaminów udzielania pożyczek, procedur windykacyjnych.

W przypadku braku wskazania usług finansowych w KRS jako przedmiotu działalności oraz braku istnienia okoliczności świadczących o tym, że w ramach działalności gospodarczej podmiot zajmuje się również usługami finansowymi, nie może być mowy o tym, że pożyczka podpada pod VAT (w formie zwolnienia), a zatem – że korzysta ze zwolnienia z PCC.

W kwietniowym wyroku NSA potwierdził powyższe stanowisko, kładąc tym razem nacisk na fakt, że nie ma zwolnienia od PCC dla pożyczki niewykonywanej w ramach ujawnionej w KRS działalności w zakresie usług finansowych, nawet jeżeli pożyczka taka była oprocentowana. Oprocentowanie pożyczki stanowi bowiem element zarządzania własnym portfelem inwestycyjnym tak, jak to czyni inwestor prywatny. Nie świadczy zatem o gospodarczym, zawodowym udzieleniu pożyczki. Podkreślono, że udzielanie pożyczek uznawane jest za wykonywane w ramach działalności gospodarczej (a zatem podlegające pod zwolnienie od PCC) przy spełnieniu następujących warunków:

- nie jest dokonywane sporadycznie i nie ogranicza się do zarządzania własnym portfelem inwestycyjnym
- udzielanie pożyczek realizowane jest w celach gospodarczych – z zamiarem maksymalizacji zwrotu na inwestycji.

Niniejszy newsletter został przygotowany przez doradców AXELO Prawo i Podatki / AXELO Ostrowski Domagalski i Wspólnicy sp. k. wyłącznie w celach ogólnoinformacyjnych i nie stanowi porady w rozumieniu polskich przepisów. Nie powinni Państwo opierać swoich działań/decyzji na treści informacji zawartych w tej prezentacji bez uprzedniego uzyskania profesjonalnej porady.